

Gislaveds kommun

bun@gislaved.se

Rektorn vid Gislaveds gymnasium skolenheten för ekonomi

ulf.jiretorn@edu.gislaved.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn av Gislaveds gymnasium skolenhet-
en för ekonomi
i Gislaveds kommun

Tillsyn av Gislaveds gymnasium skolenheten för ekonomi

Skolinspektionen genomför tillsyn i Gislaveds kommun under våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Gislaveds gymnasium skolenheten för ekonomi besöktes av Skolinspektionen den 20 maj 2012.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn i Gislaveds gymnasium, skolenheten för ekonomi, visar att skolenheten bedriver en verksamhet som utgår från de nationella målen och är fokuserad på elevernas utveckling och lärande. Skolinspektionens tillsyn i Gislaveds gymnasium, skolenheten för ekonomi, visar att skolenheten bedriver en verksamhet som utgår från de nationella målen och är fokuserad på elevernas utveckling och lärande. Kunskapsresultaten skiljer sig åt mellan de tre programmen i årskurs 3, Ekonomi- och entreprenörskapsprogrammet, Samhällsvetenskapsprogrammet, inriktning ekonomi och Handels- och administrationsprogrammet, inriktning turism och resor, till exempel vad avser andelen elever som nådde grundläggande behörighet till universitet och högskola och andelen elever som nådde lägst betyget godkänt i en eller flera kurser. Skolans elever har tillgång till särskilt stöd, om de behöver det. Eleverna kan till exempel få stöd av specialpedagoger och lärare i det som skolan kallar Fokus. Fokus är en central funktion som är tillgänglig för samtliga skolenheter inom Gislaveds gymnasium. Här kan elever även få hjälp med läxläsning. Skolan behöver dock vidta åtgärder för att följa upp att de stödinsatser som vidtagits ger avsedd effekt för att säkerställa att eleverna får det stöd de behöver. I detta arbete är det väsentligt att skolan intensifierar det påbörjade arbetet med att utveckla och förbättra elevers åtgärdsprogram så att det i dem tydligt anges vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Att de insatta stödåtgärderna har avsedd effekt är en förutsättning för att måluppfyllelsen ska kunna öka. En väsentlig förutsättning för en ökad måluppfyllelse är också att alla elever förstår målen för utbildningen och att läraren regelbundet informerar eleven om studieresultat och utvecklingsinsatser i förhållande till målen. Resultatet av skolans värdegrundsarbete visar att flertalet av eleverna trivs och känner sig trygga på sin skola och att bemötandet mellan lärare och elever och eleverna emellan i huvudsak är respektfullt. Skolan behöver dock vidta åtgärder för att säkerställa att undervisningen i de olika ämnena förmedlar och förankrar respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Skolans plan mot kränkande behandling är en och samma för alla skolenheter i Gislaveds gymnasium och behöver i skolenheten för ekonomi därför utvecklas så att den tydligt anger konkreta insatser utifrån den specifika skolenhetens behov.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på några områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Gislaveds gymnasium skolenheten för ekonomi i Gislaveds kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Gislaveds kommun att senast den 31 augusti 2012 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Skolan visar inte att den arbetar systematiskt med att eleverna ska tillägna sig grundläggande värderingar, attityder och färdigheter som krävs för att kunna vara aktiva i samhällslivet.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att utveckla förmågan att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter (1 kap. 4 § första stycket 2010 års skollag; Lgy 11 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden/Lpf 94 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden; Lgy11 2.2 Normer och värden/Lpf 94 2.2 Normer och värden).

Trygghet och studiero

Den plan mot kränkande behandling som finns för skolenheten anger inte vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Trygghet och studiero.

I detta ingår att:

Av planen mot kränkande behandling ska framgå vilka åtgärder inom skolenheten som ska vidtas och hur de ska följas upp (6 kap. 8 § skollagen).

Särskilt stöd

I de fall det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektorn inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Särskilt stöd.

I detta ingår att:

Rektorn ska se till att det i elevers åtgärdsprogram ska anges vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet ska följas upp och insatserna ska löpande utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

Eleven och eleven vårdnadshavare informeras fortlöpande om elevens utveckling (3 kap. 4 § skollagen).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:

Skolan visar inte att den arbetar systematiskt med att eleverna ska tillägna sig grundläggande värderingar, attityder och färdigheter som krävs för att kunna vara aktiva i samhällslivet.

Motivering:

Enligt skolans författningar ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Det etiska perspektivet är av betydelse för många av de frågor som tas upp i utbildningen. Därför ska undervisningen i olika ämnen behandla detta perspektiv och ge en grund för och främja elevernas förmåga till personliga ställningstaganden. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av skolenhetens dokument och av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår det att skolenheten har tydliga riktlinjer för hur värdegrundsarbetet på ett systematiskt sätt ska bedrivas. Skolenheterna i Gislaveds gymnasium har tillsammans tagit fram ett program för hur detta arbete, som på olika sätt behandlar värdegrundsfrågor utifrån de olika diskrimineringsgrupperna, ska ske i årskurs 1 och utsett ett antal lärare att ansvara för att detta arbete ska komma till stånd. Intervjuer med lärare och elever visar emellertid att inte alla elever får del av detta utan att det är beroende av respektive lärare i vilken mån ett systematiskt värdegrundsarbete verkligen sker. Skolenheten för ekonomi har heller inte säkerställt att lärarna i undervisningen i årskurserna 2 och 3 på ett systematiskt sätt kontinuerligt överför värden om människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Det framgår av intervjuer med lärare och elever att skolenhetens system kan få den effekten att alla lärare inte systematiskt och kontinuerligt behandlar värdegrundsfrågor i undervisningen utan att det finns lärare som förlitar sig på att detta sker dels genom de lärares försorg, som har tilldelats ansvaret för att i årskurs 1 genomföra skolenhetens program,

dels av de lärare som undervisar i kurser som innefattar etiska ställningstaganden av olika slag, som religionskunskap, samhällskunskap och en del av de gymnasiegemensamma ämnena/karaktärsämnena.

Skolenheten för ekonomi behöver därför vidta åtgärder för att säkerställa att undervisningen i de olika ämnena förankrar respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna och att lärarna i undervisningen behandlar det etiska perspektivet och behandlar värdegrundsfrågor utifrån de olika diskrimineringsgrupperna.

Författning:

1 kap. 4 och 5 §§ 2010 års skollag

Lgy 11 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden/Lpf 94 1
Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden

Lgy 11 2.2 Normer och värden/Lpf 94 2.2 Normer och värden

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Den plan mot kränkande behandling som finns för skolenheten anger inte vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering:

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

I Gislaveds gymnasium har en för samtliga skolenheter gemensam plan mot kränkande behandling upprättats. Varje skolenhet måste i planen emellertid också redovisa en för varje skolenhet specifik del som tydligt och konkret, utifrån en aktuell kartläggning, anger vilka åtgärder skolenheten avser vidta för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Till exempel kan det i planen mot kränkande behandling beskrivas vilka åtgärder skolenheten avser vidta för att förebygga och förhindra kränkande behandling även gällande elevernas APL/APU. Av planen måste också framgå hur föregående års åtgärder har genomförts på skolenhetsnivå.

Skolenheten måste därför se till att det framgår av verksamhetens plan mot kränkande behandling vilka specifika åtgärder skolenheten för natur-samhällevård avser vidta för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

I de fall det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektorn inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Motivering:

Enligt skollagen ska det av ett åtgärdsprogram framgå vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Åtgärdsprogram har en central roll i skolans arbete med särskilt stöd genom att vara ett redskap för personalen när det gäller planering och utveckling av den pedagogiska verksamheten kring den enskilde eleven. I åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Det ska också anges vem eller vilka som är ansvariga för stödet. Genom att arbeta med kortsiktiga mål, i riktning mot de långsiktiga, förbättras skolans möjlighet att bedöma vilka åtgärder som fungerar. Det samma gäller när de mål som formuleras och de åtgärder som planeras är tydligt kopplade till behoven samt relevanta, realistiska, konkreta och möjliga att utvärdera.

Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av inför tillsynen finns exempel på att det i åtgärdsprogrammen inte alltid tydligt anges vilka elevens behov är, hur skolan ska tillgodose elevens behov och när åtgärdsprogrammet ska följas upp och utvärderas. De åtgärder som anges är i några åtgärdsprogram så allmänt hållna att de blir svåra att utvärdera. Lärare uppger i intervjuer att skolenheten ännu inte har något bra system för att utvärdera om de insatta åtgärderna gett önskad effekt. Lärare påpekar också att uppföljningen av åtgärdsprogrammen i högre grad skulle kunna användas som diskussionsunderlag för att hitta nya former och metoder för undervisningen. Intervju med rektorn visar att det pågår ett arbete för att utveckla åtgärdsprogrammen och för att skolan ska finna former för ett gemensamt synsätt på elevers rätt till särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer att detta arbete behöver fortgå och intensifieras.

Rektorn ska säkerställa att det i åtgärdsprogrammen tydligt anges på vilket sätt skolenheten avser att tillgodose elevens behov samt se till att åtgärdsprogrammen fortlöpande utvärderas.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling

Motivering:

Enligt skollagen ska läraren ge eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens utveckling.

Intervjuer med lärare och elever visar att flertalet lärare regelbundet informerar eleverna om studieresultat utifrån målen för utbildningen och om vad eleverna kan utveckla. Det framgår emellertid också av intervjuerna att det finns lärare som inte ger eleverna en sådan återkoppling och att eleverna inte alltid förstår vad läraren baserar betygen på.

Rektorn måste säkerställa att alla lärare utifrån målen för utbildningen regelbundet informerar eleverna om utvecklingsbehov och studieresultat.

Författning:

3 kap. 4 § skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Andelen elever med grundläggande behörighet till universitet och högskola uppgick år 2011 totalt sett för eleverna inom skolenheten för ekonomi till 80 procent. Skillnaden mellan de tre programmen i årskurs 3, Ekonomi- och entreprenörskapsprogrammet, Samhällsvetenskapsprogrammet, inriktning ekonomi och Handels- och administrationsprogrammet, inriktning turism och resor, är stor. Samtliga elever inom det specialutformade Ekonomi- och entreprenörskapsprogrammet nådde grundläggande behörighet till universitet och högskola medan endast 55 procent av eleverna inom Handels- och administrationsprogrammet nådde detta mål. Andelen elever i årskurser 3 som inte nådde lägst betyget godkänt i en eller flera kurser uppgick år 2011 på Ekonomi- och entreprenörskapsprogrammet till 4 procent, på Samhällsvetenskapsprogrammet till 11 procent och på Handels- och administrationsprogrammet till 19 procent. Den genomsnittliga betygspoängen uppgick år 2011 på Handels- och administrationsprogrammet, inriktning turism och resor, till 10,8 poäng. På Samhällsvetenskapsprogrammet, inriktning ekonomi, ökade den genomsnittliga betygspoängen från 14,4 poäng år 2010 till 14,8 poäng år 2011 och från 14,7 poäng år 2010 till 15,6 poäng år 2011 på Ekonomi- och entreprenörskapsprogrammet. Andelen elever på Handels- och administrationsprogrammet, inriktning turism och resor, som i matematik A inte nådde betyget godkänt eller högre var 9 procent år 2011, vilket är fler än på Ekonomi- och entreprenörskapsprogrammet och Samhällsvetenskapsprogrammet, inriktning ekonomi, där samtliga elever nådde betyget godkänt eller högre i matematik A. De övriga programmen i skolenheten finns i årskurs 1, där kursbetygen vid tidpunkten för den regelbundna tillsynen ännu inte var fastställda. Resultatet av skolans värdegrundsarbete visar inget annat än att flertalet elever känner sig trygga och trivs inom sin skolenhet.

Beskrivning av Gislaveds gymnasium skolenheten för ekonomi

Gislaveds gymnasium utgör ett av fyra team, team gymnasium, inom Barn- och utbildningsförvaltningen. Varje team leds av en teamchef, för team gymnasium kallad gymnasiechef. Team gymnasium består av fem skolenheter varav tre bedriver verksamhet i nationella/specialutformade program, en i introduktionsprogrammen och en i den kommunala vuxenutbildningen. För varje skolenhet är en rektor ansvarig. Skolenheterna har en gemensam struktur med så kallade lotsar, vilket är lärare med ansvar bland annat för att en gång per vecka ha möten med sina elever och då informera eleverna om aktuella angelägenheter, leda utvecklingssamtal och i årskurs 1 genomföra ett program som tar upp värdegrundsfrågor. Gemensamt för alla skolenheterna är också ett forum

för särskilt stöd, Fokus, där två specialpedagoger är huvudansvariga. Detta beslut avser gymnasieskolans skolenhet för ekonomi. Följande program finns i denna skolenhet i årskurserna 2 och 3: det specialutformade Ekonomi- och entreprenörskapsprogrammet samt de nationella Samhällsvetenskapsprogrammet, inriktning ekonomi, och Handels- och administrationsprogrammet, inriktning turism och resor. I årskurs 1 finns: Ekonomiprogrammet, inriktningarna ekonomi och juridik; Hantverksprogrammet, inriktning frisör (lärlingsutbildning); Hotell- och turismprogrammet, inriktningarna hotell och konferens samt turism och resor; Restaurang- och livsmedelsprogrammet, inriktningarna bageri och konditori, färskvaror, delikatesser och catering (lärlingsutbildning) samt kök och servering. Skolenheten bedriver också verksamhet inom Introduktionsprogrammets Programinriktat individuellt val inriktat mot Restaurang- och livsmedelsprogrammet. Totalt finns det 170 elever i skolenheten.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit juristen Maria Mohlin.

På Skolinspektionens vägnar

Ebba Svartz
Tf enhetschef

Ingela Jonasson
Undervisningsråd/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).